

УДК 338.46

Олег Кузьмак

Рівненська філія ПВНЗ «Європейський університет»

ФОРМУВАННЯ НАПРЯМІВ КОМУНАЛЬНОГО СЕРВІСНО-ВИРОБНИЧОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Oleg Kuzmak

DIRECTIONS FORMATION OF THE DEVELOPMENT OF COMMUNAL SERVICE MAINTENANCE INDUSTRIAL ENTERPRISES

В сучасних умовах суб'єкти господарювання, в тому числі комунального сервісного забезпечення розвитку промислових підприємств, є складовою єдиної системи виробничих відносин. Зокрема, як господарюючий суб'єкт комунальне підприємство в процесі своєї виробничої діяльності взаємодіє з державою та промисловими підприємствами з приводу отримання та надання послуг. Специфічністю цих взаємовідносин є те, що вони супроводжується паралельним впливом як на безперервний виробничий процес підприємств, так і на якість життя населення країни, якщо мова йде про комунальні послуги (водопостачання, водовідведення, санітарна очистка, озеленення та благоустрій території підприємства, ремонт внутрігосподарських транспортних шляхів, ремонт комунікацій, переробка вторинної сировини, електро- та газопостачання).

Гострота проблем, що нагромадилися в цій сфері, призвела до необхідності реформування даного сектору економіки до європейських вимог. Реформа проходить повільно і неефективно, тобто реально не відбувається покращення ситуації щодо виробництва, не лише в частині надання якісних послуг, так і оплати комунальних послуг.

Дослідження показують, що забезпечення промислових підприємств ефективним комунальним сервісно-виробничим обслуговуванням можливе на базі розробки і реалізації відповідної концепції інноваційного розвитку, спрямованої на підвищення результативності функціонування даних підприємств, а також якості, доступності і цінової конкурентоспроможності послуг, що надаються ними. Тому процес формування концепції, на нашу думку повинен включати послідовно виконувані етапи, а саме: організаційно-підготовчий, аналітичний, розробки проекту концепції та узгодження і затвердження концепції. Використання вказаних етапів розробки дозволяє сформулювати концептуальні основи розвитку взаємовідносин підприємств промисловості та підприємств комунального сервісно-виробничого обслуговування і механізму його реалізації.

Дослідження взаємовідносин підприємств промисловості та підприємств комунального сервісно-виробничого обслуговування вказує на те, що ефективне їх функціонування можливе лише за рахунок виваженої стратегії розвитку з врахуванням Євроінтеграційних вимог розвитку економічних відносин, при чому як на самих підприємствах, так і на рівні органів місцевого самоврядування. В процесі розвитку взаємовідносин необхідно розуміти, що стратегія повинна бути як реактивною, тобто допомагати керівникам адаптувати розвиток підприємств до зовнішніх змін, так і проактивною, тобто спрямовувати дії у потрібному напрямку.

При цьому, важливо зауважити, що основу стратегічного напрямку становить стратегічне прогнозування (планування), яке охоплює широкий спектр питань і, ґрунтуючись на положеннях стратегічного маркетингу, дає можливість представити картину майбутнього розвитку надання послуг, перспективних проектів, кадрової і фінансової складових діяльності підприємства на науково обґрунтованій основі.

Застосування стратегічних підходів до планування обслуговування обумовлене необхідністю забезпечення результативного управління економічним, соціальним і екологічним потенціалом підприємства на основі визначення основних, пріоритетних напрямів їх розвитку, що дозволяють підвищити ефективність роботи за рахунок забезпечення загальної доступності і прийнятної якості послуг, що надаються.

Як інструмент реалізації стратегії виступає економічно обґрунтована програма економічного та соціального розвитку, що включає визначення мети програми, її пріоритетних напрямів, фінансових інструментів, термінів, виконавців, а також моніторингу результатів реалізації програми економіко-соціального розвитку підприємства основною метою якої, є перехід підприємств у режим беззбиткового функціонування при забезпеченні стандартів якості надання комунальних послуг.

В постконфліктних умовах економічному розвитку та задоволенню потреб промислових підприємств аж ніяк не сприяє відсутність ініціативи та невміння органів місцевого самоврядування застосувати в інтересах територіальної громади у сфері управління комунальною власністю інноваційних управлінських технологій та переваг ринкових механізмів. Основними причинами, які обумовлюють збитковість підприємств, є недосконалість тарифної політики, низька платіжна дисципліна, зношеність основних засобів підприємств галузі, високі питомі витрати матеріальних і енергетичних ресурсів.

Існуючий стан матеріально-технічної бази підприємств в контексті комунального сервісно-виробничого обслуговування вимагає залучення значних обсягів фінансування не тільки для розширеного відтворення, але і для простого відновлення інженерних мереж і комунікацій, а ефективність управління комунальним сервісно-виробничим обслуговуванням підприємств істотно знижується через нестачу кваліфікованих, досвідчених кадрів, здатних працювати в умовах, що постійно змінюються.

Успішні приклади зарубіжної практики фінансування інвестиційної діяльності підприємств в умовах комунального забезпечення, вказують на те, що можливим шляхом відновлення і розвитку сфери комунального сервісно-виробничого обслуговування є співпраця держави та бізнесу в формах державно-приватного партнерства.

В процесі розвитку державно-приватного партнерства в галузі комунального обслуговування, важливе значення для формування ринкової фінансово-економічної системи має формування механізму фінансової модернізації в сфері комунального сервісно-виробничого забезпечення промислових підприємств в частині зміни співвідношення між основними джерелами – платежами споживачів послуг і асигнуваннями з бюджету. При цьому повинен бути встановлений суворий контроль за скороченням бюджетного фінансування в міру наближення ставок і тарифів на послуги галузі до економічно обґрунтованого рівня.

На нашу думку, реалізація Євроінтеграційної політики в сфері взаємовідносин промислових підприємств та сферою послуг повинна здійснюватися у відповідності з наступними етапами: виявлення проблем; визначення мети; формування завдань сфери впливу; визначення функцій; вироблення рішень. При цьому, необхідно враховувати деструктивні явища в господарській діяльності підприємств, що спричинені міжнародними конфліктами, наслідками гібридної війни. Також звичайно, політика організації взаємовідносин повинна формуватися з врахуванням європейських вимог.

Отже, реалізація запропонованих теоретико-методологічних положень і практичних рекомендацій щодо формування дієвого забезпечення сервісно-виробничих потреб промислових підприємств сферою послуг, адекватного методичного інструментарію оцінки та управління підприємств комунального сервісно-виробничого обслуговування, сприятиме забезпеченню фінансової стабільності промислових підприємств та зростанню національної економіки в цілому.